

Spanningsveld tussen EU, Local en IFRS GAAP - het Nederlandse perspectief

Peter Sampers

6 september 2019

Waar te beginnen?

- Titel 9 boek 2 BW
  - + overige wet en regelgeving
  - + arresten Ondernemingskader en Hoge Raad
- Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving
  - Voor middelgrote en grote rechtspersonen
  - Voor micro en kleine rechtspersonen
- International Financial Reporting Standards (IFRS)
- Micro regime
- Fiscale grondslagen (voor micro of klein)

De wetgever

- Volgt de EU, met name de EU-richtlijn jaarrekeningrecht (Richtlijn 2013/34/EU) die de vierde en zevende EEG-richtlijn vervangt
  - Alle optionaliteit wordt normaalgesproken overgenomen
  - Geen ‘gold plating’!
- Nauwelijks zelfstandige initiatieven tenzij er parlementaire aandacht is voor een onderwerp (bestuurdersbeloningen)
- Maar: “de Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening is te zien als een gemiste kans om eindelijk eens ordentelijke wetgeving op het gebied van de jaarrekening en het bestuursverslag tot stand te brengen” (Beckman, 2016)

Titel 9 boek 2 geeft zowel voorschriften voor de enkelvoudige als voor de geconsolideerde jaarrekening

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ)

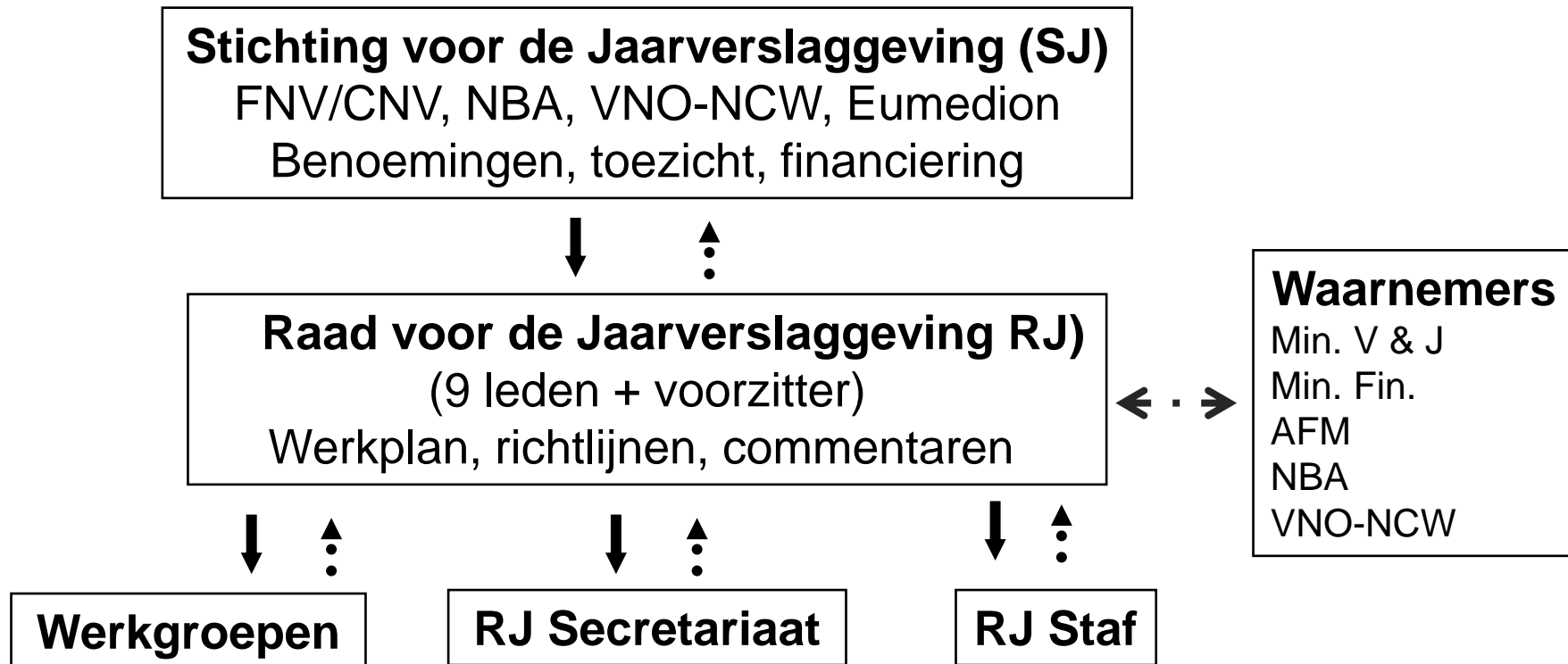
- Basis principe van de wet is dat de jaarrekening volgens **normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd** een zodanig inzicht geeft dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat, alsmede, voor zover de aard van de jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en liquiditeit van de rechtspersoon
- Als privaatrechtelijk orgaan geeft de RJ een nadere invulling aan deze normen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
  - Stellige uitspraken, en
  - Aanbevelingen
- Geen wet maar wel gezaghebbend (volgens Ondernemingskamer en Hoge Raad)
- Richtlijnen kunnen niet in strijd zijn met de wet

De International Accounting Standards Board (IASB)

- Stelt International Financial Reporting Standards (IFRS) op die op grond van EU Verordening 1606/2002) verplicht zijn de geconsolideerde jaarrekening van ondernemingen met een beursnotering in de EU (mits EU 'endorsed')
- IFRS beïnvloeden zowel de wetgeving (EU voorkomt tegenstrijdigheden) als de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (zie strategie RJ)

De Raad voor de Jaarverslaggeving

De structuur van de RJ

Missie van de RJ

Doel van de SJ en dus ook missie voor de RJ:

De stichting heeft ten doel de kwaliteit van de externe verslaggeving, in het bijzonder van de jaarrekening, binnen Nederland door rechtspersonen en andere juridische entiteiten te bevorderen.

De missie betekent dat de RJ zich ten aanzien van de jaarrekening richt op:

- Beïnvloeden van IFRS-ontwikkelingen ten behoeve van beursgenoteerde ondernemingen en andere IFRS-toepassers in Nederland
  - Door actieve betrokkenheid bij EFRAG en het leveren van commentaar naar de IASB
- Onderhouden van een compleet en up to date stelsel van verslaggevingsregels voor Nederlandse rechtspersonen die IFRS niet toepassen
  - Nadere uitwerking van normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd
- Opstellen en onderhouden van aanvullende verslaggevingsregels voor bijzondere bedrijfstakken voor zover die voorzien in een behoefte

Beleid ten aanzien van IFRS

- De RJ streeft er naar relevante **veranderingen** in IFRS in de Richtlijnen te *faciliteren*
  - bijdraagt aan goede verslaggeving
  - tenzij strijdig met de wet
- Mogelijk maken op basis van wettelijke bepalingen en RJ een jaarrekening op te stellen die tevens voldoet aan IFRS
- Proportionaliteit → detaillering en specificering doet recht aan de Nederlandse verslaggevingspraktijk
- Twee mogelijkheden:
  - 1) door aanpassing van de Richtlijnen naar de nieuwe IFRS systematiek, of
  - 2) door toevoeging van een optie die het mogelijk maakt de nieuwe IFRS systematiek toe te passen.

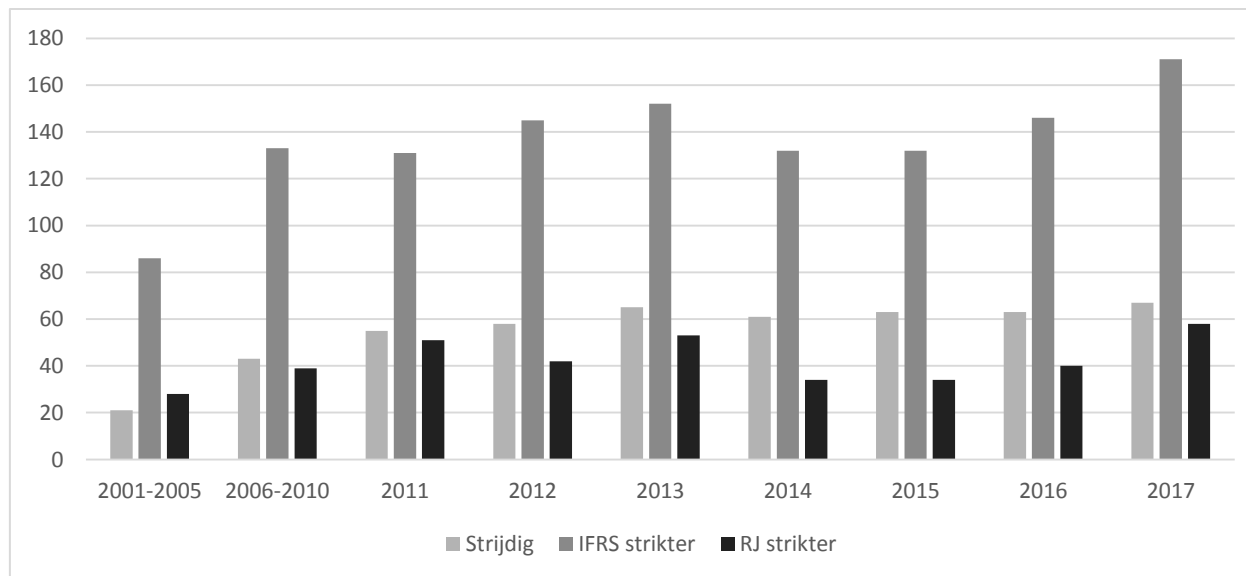
Bij de keuze uit de mogelijkheden ad 1 en 2 wordt terughoudendheid betracht ten aanzien van het toevoegen van nieuwe opties

Motivering voor beleid ten aanzien van IFRS

- Internationale en nationale (met beursgenoteerde bedrijven) vergelijkbaarheid
- Integraal overnemen kan leiden tot “overload” en zal niet altijd geschikt zijn voor de RJ doelgroep (cost/benefit, specifieke Nederlandse situatie, wettelijk kader etc.)
- Aansluiten op kennis en kunde bij verschaffers, gebruikers en controleurs
- Efficiency

Verschillen

In onderstaand figuur is grafisch de ontwikkeling in de verschillen tussen IFRS en de Nederlandse grondslagen weergegeven

Bron: EY Handboek Jaarrekening

De missie betekent voor verslaggeving buiten de jaarrekening:

- Dat de RJ wil voorzien in de groeiende behoefte aan “guidance” voor verslaggeving in andere delen van het jaarverslag (m.n. bestuursverslag en integrated reporting)
- Door in Richtlijnen, als aanvulling op het wettelijke kader, naast stellige uitspraken ook “best practice guidance” op te nemen, waarbij:
  - Differentiatie naar soort/sector verslaggevende organisaties (ondernemingen, semi-publieke sector) mogelijk is

Werkplan 2019 - 2020

- Opbrengstverantwoording (IFRS 15)
- Opties in de richtlijnen
- Begrip 'business'
- Combinatie 3
- Belastingen (IAS 12 amendment)
- Materialiteit
- Principes voor toelichtingsvereisten
- Rijk (structuur, toegevoegde waarde?)
- Stramien (conceptual framework)
- IBOR reform
- Leasing (implementatie IFRS 16)
- Jaarverslag/Corporate governance (RJ 400 – structuur, NFI, aandeelhoudersbetrokkenheid)
- Verslaggeving van paraplufondsen
- Groot onderhoud bij onderwijsinstellingen
- Toepassing beleidswaarde door woningcorporaties
- Update handreiking fiscale grondslagen

Communicatie

- Bijeenkomsten
- Richtlijnen
- Uitingen
- Algemene publiciteit en media
- Het jaar verslagen 2018
(11 december 2019)

- Ga naar:

www.rjnet.nl

A screenshot of the website www.rjnet.nl. The header features the logo 'RJ RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING' and a search bar. The main content area shows a large image of an open book. Below the image, there is a navigation menu with links: 'Home', 'Richtlijnen', 'Uitingen', 'Wie zijn wij', 'Archief', and 'Contact'. A sidebar on the left contains links: 'Nieuws en Agenda', 'Nieuwsarchief', 'Agenda en evenementen', and 'EFRAG'. A promotional banner on the right reads 'Bestel het naslagwerk bij Wolters Kluwer Editie 2018' with a 'Bestellen' button and a checkbox for 'inkl. Jaarcompleet'.

Spanningsveld(en)

Fitness check (1) - RJ

- RJ 'strongly supports the use of IFRS in the EU'
- EU 'carve-ins' en andere afwijkingen van de standaarden van de IASB moeten voorkomen worden
- De huidige criteria voor 'endorsement' zijn goed en behoeven geen aanvulling. Lange-termijn investeringen en duurzaamheid worden voldoende afgedekt met het 'European public good' criterium
- Een eigen 'conceptual framework' voor de EU is niet nodig en het IASB framework wordt ondersteund
- Presentatievoorschriften voor primaire overzichten zijn onnodig (en achterhaald)

Fitness check (2) - de pers

fd.
het financieele dagblad

Maandag 17 september 2018 • Nummer 219 • 32 pagina's
'Al het geene tot het financieele eenige betrekking heeft' - sinds 1796

Tegenslag
'Ik was de kroonprins, maar werd keihard gepasseerd'

PAGINA 18 & 19

Femke de Vries
'Wetgever doet er goed aan kritisch te kijken naar de drempels voor klanten om over te stappen'

PAGINA 6

Overzicht

ACCOUNTANCY

Ernstige zorgen over Brussels gemorrel aan boekhoudregels

Beursbedrijven en beleggers verwerpen EU-plan om van IFRS-standaard af te wijken

Jeroen Piersma
Amsterdam

weten helemaal niets in het plan te zien. Begin oktober moet duidelijk worden hoe de krachtsverhoudingen in Europa liggen, als alle reacties op het plan van de Commissie openbaar worden. Begin volgend jaar zou Brussel dan een besluit moeten nemen

ken van de regels in andere IFRS-landen. En daarmee gaat het kernidee van IFRS, wereldwijde vergelijkbaarheid van jaarrekeningen, verloren, zeggen de tegenstanders van het Commissieplan. IFRS geldt overigens alleen voor beursgeno-

144
Wereldwijd gebruiken 144

Fitness check (3) - de regering

- Nederland hecht aan een goede internationale vergelijkbaarheid ..... Eventuele aanpassing van de internationale boekhoudregels op Europees niveau zou hier haaks op staan en zou het vertrouwen van internationale beleggers in Europese bedrijven ondermijnen
- Toepassing van marktwaardewaardering voor liquide beleggingen, zoals aandelenbeleggingen, geeft wat het kabinet betreft juist een goed inzicht, omdat die waardering geschiedt op basis van alle informatie die beschikbaar is

Antwoorden van Wopke Hoekstra naar aanleiding van kamervragen 15.10.2018

Geconsolideerd of enkelvoudig (1)

Geconsolideerd

- Titel 9 Boek 2 BW
- IFRS
- IFRS

- IFRS

Enkelvoudig

- Titel 9 Boek 2 BW
- Titel 9 Boek 2 BW
- Titel 9 Boek 2 BW met waarderingsgrondslagen die in de geconsolideerde jaarrekening zijn toegepast (combinatie 3)
- IFRS

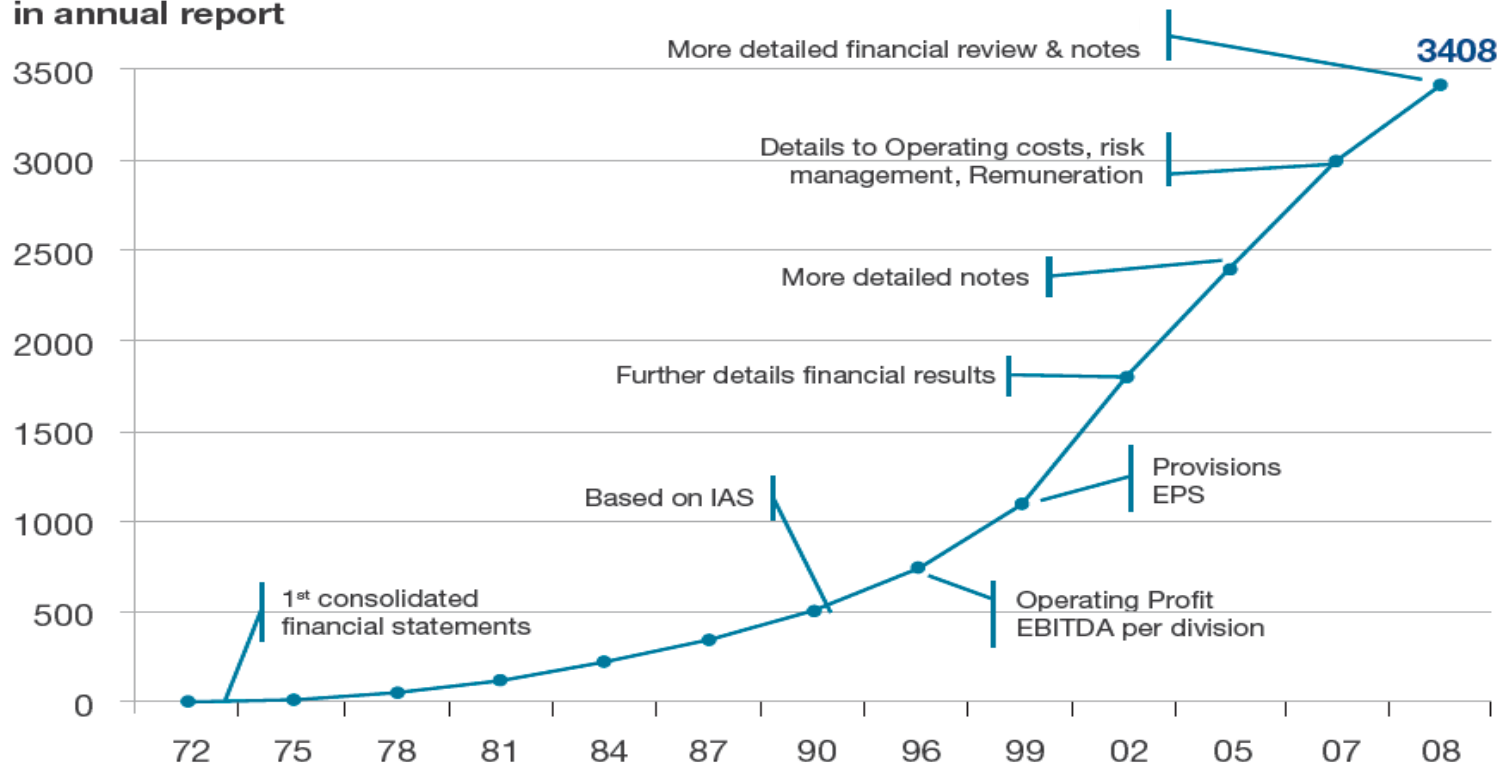
Geconsolideerd of enkelvoudig (2)

Nederlandse beursfondsen

- IFRS voor de geconsolideerde jaarrekening
- In de enkelvoudige jaarrekening
  - 89 % past optie 3 volgens art. 362-8 toe
  - 3 % IFRS
  - 3 % onduidelijk!
  - 5 % UK GAAP

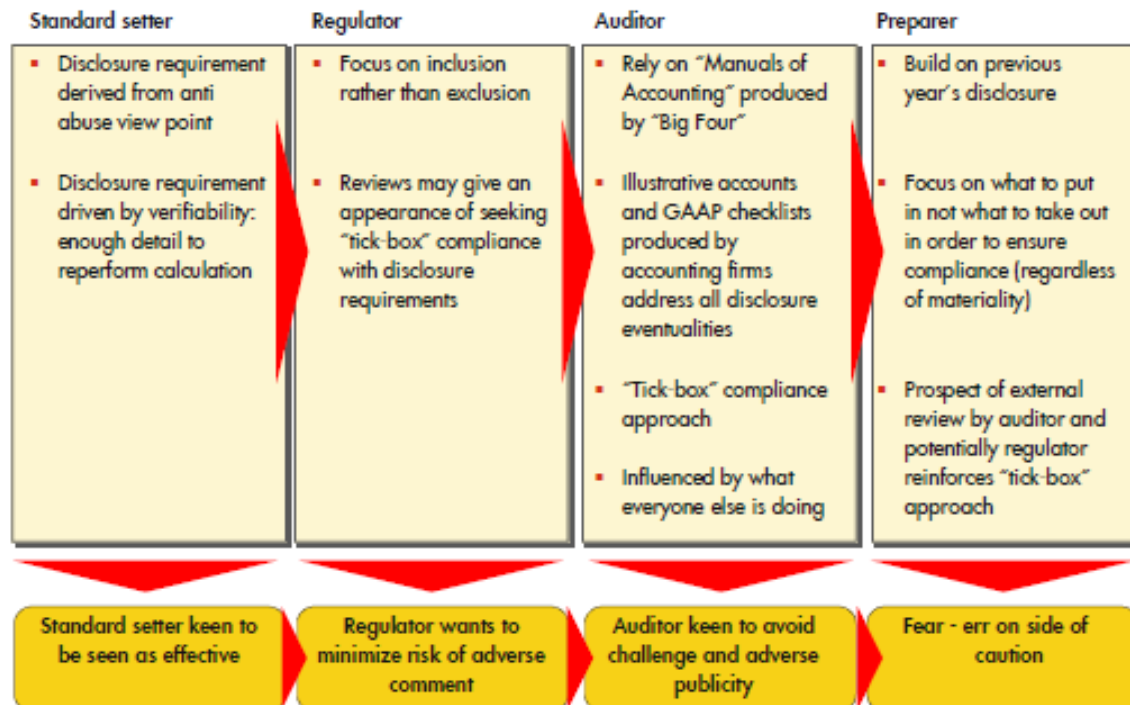
Disclosure overload (1)

Number of financial data
in annual report

Disclosure overload (2)

SYNTHESIS OF FRCS BEHAVIORAL MODEL

Source: FRC 'Cutting Clutter'

Disclosure overload (3)

App moet lastige jaarrekening leesbaar maken

⊕ **Jaarrekeningen zijn amper met elkaar te vergelijken**

⊕ De app moet het gemakkelijker maken cijfers te vertalen

⊕ Jaarverslag werd steeds dikker, de woordkeuze ingewikkelder

Rémy Baurichter
Amsterdam

Wetenschappers van de universiteit Lancaster in Groot-Brittannië hebben een app ontwikkeld die jaarrekeningen kan vertalen. De app moet het investeerders, aandeelhouders en toezichthouders onder meer gemakke-

De tweede doelgroep zijn toezichthouders zoals De Nederlandsche Bank of de Autoriteit Financiële Markten. Zij kunnen CFIE-FRSE gebruiken om te zien waar bedrijven bewust informatie maskeren. De app kan ook vertellen of hun regels doeltreffend zijn, of adviseren waar toezichthouders moeten ingrijpen als dat niet zo is.

CFIE-FRSE kreeg tijdens de ontwikkelfase zo'n 26.000 jaarrekeningen te lezen van bedrijven met een notering aan de London Stock Exchange, opgesteld tussen 2003 en 2017. Op basis van de opgedane kennis kan het programma zelfstandig relevante informatie uit jaarrekeningen halen en interpreteren zoals een ervaren financieel medewerker dat zou doen, claimen de makers. Het doorsnee jaarverslag heeft 24.000 woorden, een verdub-

Niet-financiële informatie (NFI)

- Welke rol heeft de RJ?
- Meer dan 100 'frameworks' zijn in omloop
- EU Richtlijn 2014/95/EU schrijft openbaarmaking voor maar niet hoe de informatie bepaald en gerapporteerd moet worden

The European Commission should also establish a Regulation to require all EU listed companies to prepare their management report and non-financial KPIs in accordance with a single set of international non-financial reporting standards.

Eumedion commentaar CMU, 20 augustus 2019

Elektronische deponering

- Digitalisering doet zijn intrede
- Jaarrekening dient in XBRL-formaat gedeponeed te worden bij de Kamer van Koophandel
  - 2016 micro en klein
  - 2017 middelgroot
  - 2019 of later voor groot
  - 2020 iXBRL voor beursgenoteerd conform EU (ESEF Regulation)
- Referentie grootboek schema (RGS)

Onderzoek naar gedeponeerde jaarrekeningen 2017

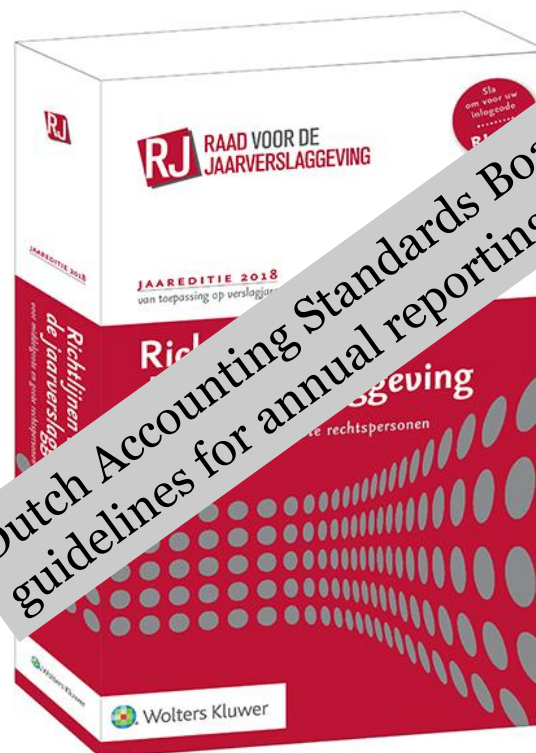
- Tijdigheid en vergelijkbaarheid verbeterd
- Hoeveelheid informatie verminderd

(Evink en v.d. Tas, 2018)

Taal

+

Dutch Accounting Standards Board
guidelines for annual reporting

Nieuwe uitdagingen

- Crypto currencies
- Duurzame waardeketens
- Crowd funding
- Internet bedrijfsmodellen
- Waardering cannabis

Bedankt

